

Панченко О. І.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

ПЕРЕКЛАД АНГЛІЙСЬКИХ РЕАЛІЙ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ «КЕНТЕРБЕРІЙСЬКИХ ОПОВІДЕЙ» ДЖ. ЧОСЕРА)

Статтю присвячено аналізу особливостей перекладу англomовних реалій, які трапляються у всесвітньовідомому творі Дж. Чосера «Кентерберійські оповідання», українською мовою (перекладач М. Стріха). Реалії (культурно марковані слова, безеквівалентна лексика) цікавлять фахівців, оскільки знайомство з українською культурою у сучасному світі вимагає практичних навичок перекладу зазначеної лексичної категорії, тож у пригоді стають наявні напрацювання у галузі перекладу реалій англійських. Особливості перекладу твору Чосера українською мовою ще не було досліджено, хоча цей текст є багатим джерелом для аналізу перекладацьких знахідок, що пояснює актуальність цієї розвідки. У статті розглянуто переклад таких груп реалій, як побутові реалії (житло, майно, одяг, аксесуари, зброя, їжа, напої, гроші, одиниці міри, музичні інструменти, пісні), звертання, етнографічні та міфологічні реалії, реалії світу природи, реалії державно-адміністративного устрою та суспільного життя (актуальні та історичні), ономастичні реалії, асоціативні реалії. Перекладач здебільшого намагався передати реалії українською мовою для збереження атмосфери тогочасного англійського суспільства. Водночас, він часто послуговувався способом перекладу «за допомогою аналога», відшукуючи характерні для української культури реалії (шинок, заїзд, сопілка, сорочка, намітки тощо), які б були в поданому контексті подібні за змістом, за «функцією», але були б відомі сучасному українському читачу. Також, зважаючи на наш час, перекладач не зловживає архаїчними відповідниками, щоб не ускладнити прочитання твору. Спосіб «вилучення» та контекстуальний переклад теж слугував цьому. Загалом наявний переклад є беззаперечною вдачею і заслуговує на подальший науковий аналіз. Перспективи дослідження вбачаємо в аналізі особливостей перекладу стилістичного забарвлення твору Дж. Чосера.

Ключові слова: реалія, переклад, трансформація, описовий переклад, аналог, додавання, вилучення.

Постановка проблеми. Статтю написано у річищі актуальних наукових досліджень, оскільки переклад реалій (культурно маркованих слів, безеквівалентної лексики тощо) привертає увагу перекладачів, культурологів, лінгвокультурологів та інших фахівців у зв'язку з тим, що зацікавленість українською культурою у сучасному світі вимагає практичних навичок перекладу зазначеної лексичної категорії, тож у пригоді стають наявні напрацювання у галузі перекладу реалій англійських.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Переклад реалій є поширеною темою лінгвістичних досліджень (праці А. Вежбицької [7], А. Авдеєнко [1], Р. Зорівчак [2], Ю. Лебідь [3], Л. Ф. Чернікової, Л.В. Зубкової [4] та ін.). Але особливості перекладу твору Чосера українською мовою ще не було досліджено, хоча цей текст є багатим джерелом для аналізу перекладацьких знахідок. Як

вказав автор українського перекладу М. Стріха, «перекладач мусить не повертатися в якийсь певний час, а намагатися «реконструювати» засобами своєї мови певну «паралельну лінгвістичну реальність», яка зберігає в читача стійке враження часової відстані й водночас не заважає отримувати художню насолоду від читання тексту» [5, с. 257].

Метою цієї розвідки є аналіз перекладацьких рішень під час перекладу реалій у творі Дж. Чосера «Кентерберійські оповідання» [5, 6]. Матеріалом дослідження є український повний переклад тексту М. Стріхи. У статті використано матеріали магістерського дослідження Н. Шаповалової.

Виклад основного матеріалу Реалії – це слова, які не мають понятійних відповідників в іноземних мовах через відсутність в них самих позначуваних об'єктів. Саме вони передають колорит, особливості характеру народу у певний відрізок часу, фольклор, традиції та культуру, географічні, соці-

альні, політичні особливості країни. Їх передача під час перекладу – досить нелегка та творча справа, що залежить від майстерності перекладача.

Розглянемо вибір, який здійснює перекладач серед можливих способів перекладу реалій. Розпочнемо з групи «побутові реалії». Для реалій підгрупи «житло (заклади)» використано переважно приблизний переклад (за допомогою «аналога»). Так, *hostelrye/ hostelry*, що означає готель або постійний двір, перекладено як «заїзд»; *ale-house (/ale-stake /tavern)*, місце, де продають та подають ель, – «трактир»; *brewhous* (пивоварня)/ *public-house* (заклад, який продає алкогольні напої, що можна вживати на його території)/ *inn* (заклад, в якому мандрівники можуть знайти тимчасове житло та зазвичай їжу і напої) – «заїзд»; також використано транслітерацію: *tavernes/ taverns* – таверни.

Реалії підгрупи «майно» теж перекладено за допомогою приблизного перекладу: *cloystre/ cloistre/ cloister* означає оточений галереями (одно- або двоярусними) чи масивною стіною двір католицького монастиря, навколо якого згруповані будівлі, що належать до церкви або монастиря, в перекладі це «обитель, монастир»; *covent/ convent* – це релігійна громада («монастир») або будівля, яку використовує ця громада, особливо в католицтві, лютеранстві та англіканському співтоваристві, перекладено українською як «обитель».

Переклад реалій підгрупи «одяг» виконано із застосуванням таких способів:

– транслітерація: *Tabard* – Табард (перекладач в коментарях зазначає, що «назва заїзду «Табард», що стояв на головному шляху до Кентербері, походила від зображення опанчі (tabard) – її лицарі носили поверх обладунку – на його вивісці» [5, с. 94], тобто ще опосередковано дає приблизний переклад «опанча». Табард – коротка накидка з короткими рукавами або без рукавів, відкрита з боків; вбрання середньовічних герольдів. А опанча – старовинний верхній одяг, що мав вигляд широкого плаща);

– приблизний переклад:

– за допомогою функційного аналога: *gypon/ gipoun/ tunic/ jupon*, що означає облягаючий одяг, подібний сорочці, часто підбитий ватою та стьобаний, надягався в Середньовіччі під обладунки, перекладено як «плащ»; *gowne/ goun/ gown* – плащ; *cote/ coat* – плащ; *girdel/ girdle*, що означає пояс, або особливо мотузку, яку носять як елемент християнського літургійного одягу, перекладено як просто «пояс»; *mantelet/ mantle* означає тип одягу вільного крою, який надягають поверх домашнього одягу з тією ж метою, що й пальто,

перекладено як «мантія»; *kirtel (jacket/ coat)* означає жіночу сукню, що одягалася безпосередньо на сорочку, перекладено як «плащ»; *smok/ smock* означає вільного крою, схожий на сорочку предмет одягу, який носили жінки в Європі в Середньовіччя під сукнями, перекладено як «сорочка»; *breech/ breeches* означає короткі штани, що трохи нижче коліна та щільно облягають ноги, перекладено як просто «штани»; *hawberk/ hauberk* означає один з різновидів лицарських обладунків, що виглядав як довга кольчуга, довжиною був майже до колін, з рукавами, перекладено як «кольчуга»;

– за допомогою опису: *haubergeoun (habergeon/ habergeoun/ armour/ coat of mail)* – це вид кольчуги, без рукавів або з короткими рукавами, надягався для захисту грудей та живота – в перекладі «кольчуга із щитками»; *motteele/ motteele/ motley dress/ motley gown*, що означає традиційний костюм блазня чи арлекіна, персонажа італійської комедії масок, перекладено як «одежа різнокольорова»;

– контекстуальний переклад: *typet/ tipet/ tippet*, що означає предмет одягу, подібний до шарфа, перекладено як «шапка хутряна»; *medlee cote/ parti-coloured coat/ medley coat* перекладено як «сурдут»; *lyveree/ livery*, що означає уніформу, в перекладі – «стрій»; *gowne/ gown* – «кирея»; *coverchiefs/ kerchiefs* – «намітки»; *foot-mantel (mantle/ rug)* означає довгий предмет одягу для захисту сукні під час верхньої їзди; спідниця для верхньої їзди, в перекладі – «покрови»; *surcote/ overcoat/ surcoat* означає довгий і просторий плащ-нарамник вільного крою, трохи нижче коліна, без рукавів, який носили лицарі для захисту кольчуги від палючого сонця, перекладено як «хламида»; *gyte/ decked/ skirt* – «убір»; *hosen/ hose* – «панчохи», «ногавиці»; *aketoun/ tunic/ a stuffed acton* означає стьобана або підбита ватою куртка, яку носили під обладунками для зручності та захисту, перекладено як «жупан із вовни»;

– вилучення («нульовий переклад»), коли реалію не було перекладено: *bawdryk/ bawdrik/ baldrick/ baldric*, що означає перев'яз через плече, *semyscope/ semi-cope*, що означає верхній одяг представників духовенства, подібний до плаща.

Переклад реалій підгрупи «аксесуари» виконано із застосуванням способу контекстуального перекладу: *bracer/brace* (захисна частина одягу, що вдягається лучниками на передпліччя для захисту) перекладено як «браслет»; *brooch/ broche* (прикраса, що за допомогою рухомої голки кріпиться до одягу) перекладено як кулончик; *corounel/ coronet/ crown* (головний убір, символ монар-

хічної влади) перекладено як «вінець»; *diademe/ diadem* (тип корони, яку носили монархи та інші як символ королівської влади) – корона; а також із застосуванням калькування: *a Cristopher/ a Cristofre/ a medal of St Christopher/ a Christopher* (срібний образок із зображенням святого Христофора) перекладено як «Христофор»;

Підгрупа «зброя» представлена реаліями, які були перекладені функційними аналогами: *daggere/ dirk/ dagger* («кинджал», або ніж з дуже гострим кінцем, гострим лезом з обох боків) перекладено як «ніж» та «кинджал»; *anlaas (anlas/ dagger)* (середньовічний кинжал, що звужується до кінця) перекладено як «ніж»; *bokeler/ buckler* («баклер» – це маленький щит для фехтування) перекладено як «щит»; *targe (shield)* – це тип західноєвропейського щита епохи середньовіччя та нового часу, мав форму правильного круга, середнього розміру) перекладено як «щит військовий» та «тарча»; *sparth/ battle-axe/ axe* (бойова сокира спеціальної форми) – «сокира»; *panade (blade/ cutlass)* (тип двостороннього ножа) – «меч»; *Sheffeld thwitel/ Sheffield dagger/ Sheffield whittler* (кишеньковий ніж з трьома лезами) – «шеффілдський кинджал»; *boidekyn/ boydekin/ dagger/ bodkin* (короткий ніж з тонким лезом) – «кинджал», «меч»; *launcegay/ lance* (вид спису, який використовували в Середньовіччі, був заборонений статутом Річардом II) – «спис»; *long swerd/ long-sword/ longsword* (тип меча для дворучного використання, має хрестоподібну рукоятку) – «меч».

Переклад підгрупи «їжа» реалізовано

– перекладом за допомогою «аналога»: *wafres/ wafers/ waffles* – «вафлі»; *Jakke of Dove/ Iakke of Dover/ Jack of Dover* (пиріг, або риба, що було розігріто) – «пиріг»; *bacon* – «вуджений балик»; *seynd bacoun/ broiled bacon* – «шинка вуджена»;

– а також контекстуальним перекладом: *mortreux (thick soup)*, що означає блюдо густої консистенції з подрібненої та відвареної курки, свинини або риби, перекладено як «смажєня» (тобто страва із смажених яєць, ячєня); *blankmanger/ blancmange/ blanc-mange* означало будь-який м'який білий густий суп на основі мигдального молока і (за винятком кількох варіантів для рибного дня) містило м'ясо птиці, загущене рисовим борошном; інгредієнтами стандартного англійського варіанта для м'ясного дня були мелений каплун (або курка) з рисом і мигдальним молоком; сьогодні однойменна страва означає десерт і тільки дещо візуально нагадує середньовічний прототип.

Переклад підгрупи «напої» виконано із застосуванням генералізації: *ale* – «вино», *clarree/*

claret – «вино»; *pyment/ piment* (вино зі смаком спецій або меду) (*sweet wine/ sweetened wine*) – «вино»; *ypocras/ ipocras/ hippocras* (напій, основою якого були вино і мед, додавалися також і спеції: гвоздика, чорний перець, мускатний горіх, імбир, кориця тощо) – «вино»; *vernage* (міцне біле вино) – «вино»; *Londoun ale/ London ale* – ель; а також за допомогою пошуку відповідника: *meeth/ mead* – «мед»; *malvesye/ Malmsey wine/ malmsey* – Мальвазія.

Розглянемо способи перекладу реалій підгрупи «види праці та заняття». Описовий переклад: *lymytour/ limitour/ limiter* – що пеню Його з округи послано збирати, жебрущий чернець. За допомогою пошуку відповідників: *hostiler/ innkeeper/ host* – шинкар; *tapestere/ barmaid* – шинкарка; *marchant/ merchant* – купець; *jogelour/ conjuror/ juggler* – штукар. За допомогою контекстуального перекладу: *clerk/ cleric/ clerk* – купець; *scoler/ student/ scholar* – студент; *parish clerk/ parish-clerk/ parish clerk* – дяк.

Способи перекладу серед підгрупи «гроші»:

– генералізація: *peny/ penny* – гроші, грошва;
– транскрипція: *pens/ pence* – пенс;
– транслітерація: *ferthyng/ ferthing/ furthing* – фартинг; *floryns/ florins* – флоринів; *marc/ mark* – марка;
– вилучення: *grot* («гроут» – англійська, ірландська та згодом британська срібна монета в 4 пенси), *jane* (пів пені) / *penny, sterlynges/ sterlinges/ sterling/ silver*.

Реалії підгрупи «одиниці міри» перекладено так:

– опис: *fourtenyght/ fourteenight/ fortnight* – два тижні;
– калькування: *foot/ feet* – ступнів, *pas/ feet/ paces* – кроки; *barel/ barrelful/ barrel* – барило;
– транскрипція: *yerde/ yard* – ярд; *quart* – кварта; *foot/ feet* – футів; *ounces* – унції; *furlong* – фарлонг;
– транслітерація: *myle/ mile* – миля; *busshel/ bushel* – бушель;
– за допомогою «аналога»: *cubites/ cubytes/ cubits* – ліктів; *pound* – фунт (в українську мову термін «фунт» було запозичено з польського «funt», від німецького «Pfund», від латинського «pondus» – «вага»; а в англійській термін «pound» походить від лат. «pondus»);

– контекстуальний переклад: *busshel/ bushel* – пів мішка, кошик; *pekke/ peck* – жменя.

Для реалій підгрупи «музичні інструменти» застосовано такі способи перекладу:

– за допомогою відповідника: *lute* – лютяня;
– контекстуальний переклад: *baggepipe/ baggepype/ bagpipe* – сопілка; *citole/ cithern* –

лютня (теж щипковий струнний музичний інструмент); *trompe/ trumpet* (мідний духовий музичний інструмент) – сурма (дерев'яний духовий музичний інструмент); *pypes/ pipes; nakers/ kettle-drum/ kettledrums* – тулумбас; *sautrie/ sautrye/ harp/ psaltery* («псалтиріон») – струнний музичний інструмент) – цитра; *rubible/ two-stringed fiddle/ violin* – скрипка; *gyterne/ giterne/ guitar/ gittern* – гітара.

Реалії підгрупи «пісні (вірші)» та «виконавці» перекладено за допомогою транслітерації: *roundel/ rondel* – ронделі; *mynstralcye/ minstrelsy* – менестрелі; транскрипції: *virelayes/ virelays* – віреле; опису: *compleynt/ song/ complaint* – віршоване нарікання; контекстуального перекладу: *roundel/ rondel* – спів.

«Звертання» було перекладено за допомогою транслітерації (*Sire/ Sir* – «сір»), а також за допомогою «аналога» (*sires/ sirs* – «панове»; *dame/ madam* – «пані»).

Наступна група «етнографічні та міфологічні реалії», напевно, найбільш культурно специфічна, адже йдеться про казкових істот, аналогів яким немає в українській культурі. Проте перекладач впорався із завданням передачі цих одиниць із застосуванням таких способів: транскрипція: *nymph* – німфа; транслітерація: *fawn/ faun* – фавн; контекстуальний переклад: *fayerye/ fairy folk/ faery* – сила чарівна; *elves/ fairies* – видива; *fayeryes/ fairies* – ельфи.

Третя група «реалії світу природи» представлена тваринами. Переважно це породи або їх види. Переклад виконано:

– за допомогою знайдення «аналога»: *grehoundes/ greyhounds* – хорти; *courser* (бойовий кінь)/ *steed/ horse* – румак;

– за допомогою генералізації: *palfrey* (верховий кінь) – кінь; *amblere/ ambling horse/ ambler* – винохід; *courser/ steed/ horse* – кінь; *capul/ palfrey/ stallion* – кінь; *dextrer/ palfrey/ steed* – коник; *hakene/ hackney horse/ hackney* – кобила; *hert/ hart* – олень. Щодо останнього прикладу, в англійській мові наявна лексема «hart», яка називає саме самця оленя благородного, на протизагагу самці, на позначення якої теж існує своя лексема. А в перекладі вжито загальну назву «олень» через відсутність повного відповідника в мові перекладу.

Розглянемо переклад реалій групи «реалії державно-адміністративного устрою та суспільного життя (актуальні та історичні)».

За допомогою «аналога»: *shire; parisshe/ parish* – «парафія»; *knyght/ knight* – лицар; *squier/ squyer / squire* – сквайр-джура; *madame/ madam* – пані; *maunciple/ manciple* – економ;

stywardes/ stiwardes/ stewards – управитель; *reve/ reeve* – управитель; *somonour/ somnour/ summoner* – возний; *chamberleyn/ chamberlain* – маршалок; *heraudes/ heralds* – окличники; *constable/ Constable-in-Chief/ warden* – стайничий; *sergeant/ secret agent* – слуга; *prioresse/prioress* – ігуменя; *curat/ priest/ curate* – монах; *mendynantz/ mendinants/ mendicants* – ченці жебрущі; *diocise/ diocyse/ diocese*, ще відомо як дієцезія (дієцезія), позначає церковну адміністративно-територіальну одиницю, яку очолює єпископ в Римокатолицькій, Англійській, Шведській церквах, а Максим Стріха перекладає цю іноземну реалію як «епархія», тобто замінює на церковну адміністративно-територіальну одиницю на чолі з архієреєм, що притаманна східному християнству, зокрема і православним церквам.

Переклад за допомогою генералізації: *assise/ assyse/ Assize* – «суд».

Контекстуальний переклад: *lordes/sovereign's/ lord's* – володар; *queene/ quene/ queen* – цариця; *kyng/ king* – цар; *ministres/ town officers/ rulers* – правитель; *frankeleyns/ County folk / franklins* – вільний люд.

Калькування: *Sergeant of the Law/ Serjeant at the Law/ sergeant of the law* – сержант судовий.

Транскрипція: *shirreve/ sheriff* – шериф; *alderman* – олдермен; *erles/ earls* – ерлі; *bailly/ bailiff* – бейліф; *yeman / yeman / yeoman* – йомен.

Транслітерація: *duc/ duk/ duke* – дука; *baronage* – барони; *senator/ Senator* – сенатор; *frankeleyn/ franklin* – Франклін.

Групу «ономастичні реалії», якій приділив особливу увагу М.Стріха у передмові до перекладу [5, с. 259], перекладено так:

– за допомогою відповідника (традиція): *Engelond/England* – Англія;

– за допомогою транскрипції: *Caunterbury/ Canterbury* – Кентербері; *Stratford* – Стретфорд; *Oxenford/ Oxford* – Оксфорд; *Dertemouthe/ Dartmouth/ Dartmouth town* – Дартмут; *Chepe/ Cheapside* – Чіпсайд; *Greenwych/ Grenewich/ Greenwich* – Грінвіч; *Trumpyngtoun/ Trumpington* – Трампінгтон; *Cantebrige/ Cambridge* – Кембрідж; *Newgate/ Newgate* – Ньюгейт; *Sidyngborne/ Sidingborne/ Sittingbourne* – Сітінгборн; *Yorkshire* – Йоркшир; *Holderness/ Holderness* – Гольдернес;

– за допомогою транслітерації: *Southwerk/ Southwark* – Савтверк; *Hulle/ Hull* – Гуль; *Northfolk/ Norfolk* – Норфолк; *Baldeswelle/ Baldeswell* – Балдесвелл; *Bathe/ Bath* – Бат; *Depeford/ Deptford* – Дептфорд; *Northhumberlond/*

Northumberland/ Northumberland – Нортумберленд; *Rouchestre/ Rochester* – Рочестер;

– за допомогою калькування: *Bobbe-up-and-down/ Bob-up-and-down/ Bob-up-and-down* – Боб Угору-Вниз.

Група «асоціативні реалії», на нашу думку, є найскладнішою для перекладу, адже такі одиниці передбачають обізнаність із цілим пластом знань з фольклору, літератури тощо. Тому справедливо, що перекладач у низці випадків обрав спосіб «вилучення» для передавання тексту, що містить такі реалії, українською.

Висновки. Враховуючи вищевикладене, можна зробити висновок, що М. Стріха здебільшого намагався передати реалії українською мовою для збереження атмосфери тогочасного англійського суспільства. Водночас, він часто послуговувався способом перекладу «за допомогою аналога», відшукуючи

характерні для української культури реалії (шинок, заїзд, сопілка, сорочка, намітки тощо), які б були в поданому контексті подібні за змістом, за «функцією», але були б відомі сучасному українському читачу. Також, зважаючи на наш час, перекладач не зловживає архаїчними відповідниками, щоб не ускладнити прочитання твору. Спосіб «вилучення» та контекстуальний переклад теж слугували цьому.

Загалом, переклад виконано майстерно навіть попри те, що в тексті перекладу реалії дещо і розмиваються, бо суть передана (здебільшого за допомогою відповідників), але не всю специфіку значень вдалося зберегти. Але це не заважає прочитувати між рядків філософію, яку намагався донести Джеффри Чосер своїм твором.

Перспективи дослідження вбачаємо в аналізі особливостей перекладу стилістичного забарвлення твору Дж. Чосера.

Список літератури:

1. Авдеєнко Т. Лінгвокультурологічні особливості англійських мовних реалій. Науковий журнал. Актуальні питання іноземної філології. № 1/2014. С. 5–9.
2. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад (на матеріалі англійських перекладів української прози) : Монографія. Львів: Вид-во при ЛНУ, 1989. 216 с.
3. Лебедь Ю. О. Мовні реалії та способи їх перекладу. Актуальні проблеми сучасного перекладознавства: Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції. Черкаси, 2018. С. 67–72.
4. Чернікова Л. Ф., Зубкова Л. В. Мовні реалії та проблеми їх перекладу. Культура народів Причорномор'я. 2011. № 216. С. 172–178.
5. Чосер Джеффри. Кентерберійські оповіді / З середньоанглійської переклав і прокоментував Максим Стріха. У 2-х частинах. Львів: Астролябія, 2021.
6. Geoffrey Chaucer. The Canterbury Tales. Blackmask Online, 1999. 410 p. URL: <https://www.menifee.kyschools.us/userfiles/18/Classes/335/Canterbury%20Tales%20Complete%20.pdf> (дата звернення: 04.06.2023)
7. Wierzbicka A. Understanding Cultures Through Their Key Words (English, Russian, Polish, German, and Japanese). New York–Oxford, 1997.

Panchenko O. I. ENGLISH REALIA TRANSLATION INTO UKRAINIAN (BASED ON “CANTERBURY TALES” BY J. CHAUCER)

The article deals with the analysis of the peculiarities of the translation of English-language realities that occur in the world-famous work of J. Chaucer "The Canterbury Tales" into the Ukrainian language (translated by M. Strikha). Realities (culturally marked words, non-equivalent lexicon) are of interest to specialists, because getting to know Ukrainian culture in the contemporary world requires practical skills in translating the specified lexical category, so the existing work in the field of translating English realities comes in handy. The peculiarities of the translation of Chaucer's work into the Ukrainian language have not yet been studied, although this text is a rich source for the analysis of translation findings, which explains the relevance of this research. The article considers the translation of such groups of realities as everyday realities (housing, property, clothes, accessories, weapons, food, drinks, money, units of measure, musical instruments, songs), appeals, ethnographic and mythological realities, realities of the natural world, realities of the state-administrative system and social life (current and historical), onomastic realities, associative realities. The translator mostly tried to convey the realities in the Ukrainian language in order to preserve the atmosphere of the English society of that time. At the same time, he often used the method of translation "by analogy", looking for realities characteristic of Ukrainian culture (inn, drive-in, pipe, shirt, signs, etc.), which in the given context would be similar in content, in "function", but would be known to the modern Ukrainian reader. Also, considering our time, the translator does not abuse archaic equivalents in order not to complicate the reading of the work. The method of "extraction" and contextual translation also served this purpose. In general, the available translation is an undeniable success and deserves further scholarly analysis. We can see the prospects of the research in the analysis of the peculiarities of the translation of the stylistic coloring of J. Chaucer's work.

Key words: reality, translation, transformation, descriptive translation, analogue, addition, omission.